

Skýrsla stjórnar

Aðalfundur Landskerfis bókasafna hf., 30. maí 2018

Árni Sigurjónsson

Ágætu fulltrúar hluthafa Landskerfis bókasafna hf., aðrir góðir gestir.

Í skýrslu stjórnar er að þessu sinni fjallað um afkomu félagsins, nokkur af helstu viðfangsefnum liðins rekstrarárs og sagt frá fyrirhugaðri breytingu á aðalkerfi félagsins sem nú er unnið að.

I

Á liðnu rekstrarári var afkoma Landskerfis bókasafna hf. góð og má segja að félagið hafi nú í nokkur ár safnað í sjóð til að vera fjárhagslega vel í stakk búið til að taka nýtt bókasafnskerfi í notkun. Stjórnin telur að þetta markmið hafi náðst og efnahagur félagsins sé nú í góðu horfi.

Hækkun rekstrargjalda milli árana 2016 og 2017 er 4,4 m.kr. sem er 3,1% hækkun milli ára; hækkunir eru einkum í launum en einnig í húsnæðiskostnaði. Hins vegar standa nokkrir meginliðir ársreikningsins ýmist nokkurn veginn í stað eða lækka og er það meðal annars háu gengi íslensku krónunnar að þakka en einnig lækkar afskriftakostnaður vegna þess að aðalkerfi félagsins er nú að fullu afskrifað. Ársverk unnin hjá fyrirtækinu voru 6,95 á árinu en voru 6,08 árið áður og er þessi aukning meginskýringin á hækkun launakostnaðar milli ára. Á árinu var nýr starfsmaður ráðinn í tímabundið starf til að aðstoða við öflun nýs bókasafnskerfis og önnur verkefni. Helsta skýring á lækkun liðarins Annar rekstrarkostnaður á liðnu ári er sú að minna var keypt af sérfræðipjónustu en árið áður. Einnig má geta þess að í janúar í fyrra tilkynnti fjármála- og efnahagsráðuneytið félaginu bréflaga að framvegis yrði það ekki í verkahring kjararáðs að ákvarða laun framkvæmdastjóra félagsins og var vísað til laga nr. 130/2016.

Rekstrartekjur Landskerfis bókasafna hækkðu um 9,7 m.kr. milli árana 2016 og 2017 og er það 6,6% hækkun; helsta skýringin á tekjuhækkuninni eru greiðslur frá Rekstrarfélagi Sarps vegna útlagðra launa fagstjóra Sarps. Rekstrargjöld ársins 2017 voru 146,9 m.kr. að teknu tilliti til afskrifta. Hagnaður ársins var 13,7 m.kr. að meðtöldum fjármagnstekjum en frádregnum

sköttum en til samanburðar var hagnaður ársins 2016 10,1 m.kr. Um áramótin síðustu kom til framkvæmda lækkun á gjaldi sveitarfélaga sem boðuð var í ársskýrslu 2016.

Efnahagsreikningur félagsins sýnir að staða þess er nú góð og eru eignir alls 218,7 m.kr. en handbært fé í árslok nam 199,7 m.kr.

Eiginfjárlutfallið, hlutfall eigin fjár af heildareignum, er 93,3% sem er til vitnis um afar góða eignastöðu og óverulega skuldsetningu. Veltufjárlutfallið, sem er hlutfall skammtímaskulda af veltufé, er 15,1 sem sýnir að skammtímaskuldir eru tiltölulega litlar.

Á árinu bættist eitt sveitarfélag í hóp hluthafa, Hvalfjarðarsveit, sem keypti hlutfé í hlutfalli við íbúafjölda á genginu 2 kr. á hlut að upphæð 329.858 kr. samtals. Í kjölfarið bættust grunnskóli og leikskóli þessa sveitarfélags í hóp aðildarsafna. Þá hefur safn Móðurmáls, samtaka um tvítýngi, bæst í safnahópinn og nokkur skólasöfn; á hinn bóginn hafa Samgöngustofa, Umhverfisstofnun og HS Orka sagt upp samningum við félagið. Helsta ástæða þess að stofnanir hætta við okkur viðskiptum teljum við vera að bókasafnið hefur dvínandi þýðingu hjá þeim, og tengist það, ef að líkum lætur, vaxandi áherslu á rafrænar bækur í stað pappírskvæða og ef til vill einnig almennt minnkandi gildi bóka hjá stofnunum í samanburði við önnur gögn.

En rekstur félagsins gekk sem sé í heildina vel á árinu og má geta þess að Landskerfi bókasafna var á lista Creditinfo yfir framúrskarandi fyrirtæki 2016 rétt eins og árið 2015.

Ársreikningur Landskerfis bókasafna liggur frammi á þessum fundi og hefur hann verið endurskoðaður af Ríkisendurskoðun og undirritaður af stjórn félagsins.

II

En nú skal sjónum beint að helstu kerfum félagsins og viðfangsefnum á nýliðnu ári.

Landskerfi bókasafna rekur nokkur upplýsingakerfi og ber þar hæst bókasafnskerfið Gegni, vefleitarkerfið Leitir og minja- og listasafnakerfið Sarp. Að auki rekur félagið þjónustuvef og hefur umsjón með rekstri Rafbókasafnsins.

Hér skulum við skoða nokkrar lykiltölur úr rekstri bókasafnskerfisins Gegni fyrir árið 2017. Útlán ársins voru 2.975.230 en í kerfinu voru samtals 1.217.686 titlar og 5.939.806 eintök.

Ár	Útlán	Breyting milli ára	Eintök	Breyting milli ára	Titlar	Breyting milli ára
2006	2.803.687		3.969.925		827.034	
2007	3.004.612	7,20%	4.082.247	2,80%	866.896	4,8%
2008	3.367.516	12,10%	4.376.850	7,20%	910.886	5,1%
2009	3.720.883	10,50%	4.646.587	6,20%	947.823	4,1%
2010	3.754.263	0,90%	4.881.988	5,10%	980.404	3,4%
2011	3.720.542	-0,90%	5.115.617	4,80%	1.012.821	3,3%
2012	3.562.402	-4,30%	5.376.688	5,1%	1.050.974	3,8%
2013	3.394.023	-4,70%	5.534.567	2,90%	1.102.527	4,9%
2014	3.266.704	-3,80%	5.713.791	3,20%	1.141.645	3,5%
2015	3.193.499	-2,20%	5.867.957	2,70%	1.164.188	2,0%
2016	3.067.395	-3,90%	5.914.538	0,80%	1.187.054	2,0%
2017	2.975.230	-3,00%	5.939.806	0,43%	1.217.686	2,6%

Tafla 1. Fjöldi útlána, eintaka og titla í Gegni 2007-2017.

Útlánnum hefur fækkað hægt en stöðugt frá árinu 2011 en hafði fjölgað í nokkur ár á undan. Titlum í kerfinu fjölgar hægt en stöðugt og hægt hefur á eintakafjölgun síðastliðin ár.

Erfitt er að mæla fjölda lánþega þar sem gildistími lánþegaskírteina er mismunandi eftir söfnum þó að meginreglan sé eitt ár. Auk þess getur hver einstaklingur haft lánsréttindi í fleiri en einu bókasafni og hafi lánþegi t.d. lántökurétt í tveimur söfnum er hann talinn sem tveir lánþegar í tölfræðinni. Þá ber að nefna að nemendalistum skólasafna er hlaðið vélrænt inn í kerfið sem veldur því að hluti lánþega telst gildur óháð því hvort þeir hafi nýtt sér þjónustu bókasafnsins eða ekki.

Á milli árana 2014 og 2015 fækkaði lánþegum um 10,7%. Ástæða þessa er m.a. að þá fór Landskerfi bókasafna í kerfislegar aðgerðir til þess að samræma raunverulegan fjölda gilda lánþega á milli safna. Reglum um sjálfgildi lánþegaskírteina var breytt og núna fá flestir lánþegar endurnýjaða heimild eitt ár fram í tímann. Einnig var lánþegum úr hópi nemenda grunnskólasafna sem voru 17 ára eða eldri eytt úr viðkomandi safni. Lánþegar með gild skírteini í lok árs 2017 voru 174.532 talsins.

Ný tölfræðiskýrsla yfir virka lánþega í söfnum gefur góða mynd af lánþegunum. Virkir lánþegar eru lánþegar sem hafa fengið lánað á árinu. Árið 2017 voru gildir lánþegar 174.532 en virkir lánþegar þar af 112.587 talsins.

Árið 2011 var byrjað að kyngreina lánþegaupplýsingar í Gegni. Upplýsingum um kyn er hlaðið vélrænt inn í lánþegafærslurnar með uppfærslu þjóðskrár. Frá byrjun ársins 2015 eru allar lánþegaskýrslur, sem miða við fjölda lánþega síðustu áramót, kyngreindar. Í árslok 2017 voru 67.412 karlar skráðir með gild skírteini á móti 104.580 konum.

Útlán hafa dregist hægt saman frá árinu 2011. Fjöldi útlána breytist verulega eftir árstíðum en í meginráttum fylgja útlánin skólaárinu á þann hátt að meira er lánað út þegar skólar eru að störfum.

Hver virkur lánþegi í Gegni fékk lánuð að meðaltali 26 eintök árið 2017 en konur eru með um fjórðungi fleiri útlán á hvern lánþega en karlar.

Kyn	Útlán	Virkir lánþegar	Útlán á lánþega
Karlar	942.747	42.028	22
Konur	1.926.111	67.882	28
Ótilgreint	106.372	2.677	40
Samtals	2.975.230	112.587	26

Tafla 2. Útlán á lánþega 2017.

Munur á lánnum kynjanna frá bókasöfnunum er umtalsverður. Þegar horft er á heildarútlán árið 2017 voru konur með 1.926.111 eintök í láni á meðan karlar voru með 942.747 eintök. Svo eru 106.372 útlán þar sem kyn er ótilgreint og í þeim tilvikum er ýmist að kyn hefur ekki verið skráð eða um er að ræða fyrirtæki og stofnanir.

Þegar þessar kyngreindu tölur eru skoðaðar þarf að hafa í huga að þær veita upplýsingar um kyn lánþega en við höfum ekki upplýsingar um kyn þeirra sem raunverulega nota hin útlánuðu gögn.

Landskerfi bókasafna hefur unnið markvisst að því að bæta birtingu tölfræði úr Gegni á vef sínum. Síðastliðið ár bættust við tvær mikilvægar nýjungar. Annars vegar er viðbót við topplista útlána þar sem söfnin eru flokkuð saman í hópa eftir safntegund og landsvæðum. Þessi nýjung er opin öllum á vef Landskerfis bókasafna enda er forvitnilegt að skoða hvaða verk eru vinsælust á bókasöfnum landsins. Hins vegar er ný nálgun við val og birtingu árslokátölfræðinnar sem byggir á söfnum en ekki hópum safna eins og áður.

*

Á árinu gerðu Landskerfið og Landsbókasafn Íslands-Háskólabókasafn samning við OCLC (Online Computer Library Center Inc.) um að gera nafnmyndafærslur úr Gegni aðgengilegar í samræmdri alþjóðlegri höfundaskrá sem kölluð er VIAF (Virtual International Authority File). Á heimasíðu verkefnisins <http://viaf.org/> má nú fletta upp á m.a. íslenskum persónum, skipulagsheildum, hugverkum og landfræðiheimum. Árangur af þessu samstarfi birtist nú meðal annars í því að nafnmyndafærslurnar eru komnar með alþjóðlegt auðkenni (svonefnda VIAF kennitölu og „permalink“) sem nýtast mun við gagnaleit í framtíðinni. Markmiðið með þessu alþjóðlega kerfi er, svo dæmi sé tekið, að safnotendur víða um lönd geti fundið bækur Halldórs Laxness jafnvel þótt þeir fletti upp á nafninu „Halldór Guðjónsson“ eða „Halldór Kiljan“.

Borgarbókasafn hefur um nokkurt skeið unnið að nýrri, metnaðarfullri heimasíðu fyrir safnið og verður hún samþætt við Gegni og leitir.is. Starfsmenn Landskerfis bókasafna hafa lagt hönd á plóg við verkið.

Á árinu voru teknar inn kerfisuppfærslur fyrir Gegni, sem alltaf er nokkur vinna, og að vanda voru haldin mörgu námskeið fyrir starfsmenn bókasafna, raunar 11 námskeið með samtals 135 þátttakendum. Einnig mætti nefna að færslur fyrir um það bil 8.700 íslenskar bækur í Gegni voru auðgaðar með því að bæta við þær umsögnum útgefenda úr Bókatíðindum áráanna 2000-2016. Umsagnirnar birtast á flípanum „Nánar“ á leitir.is. Félag íslenskra bókaútgefenda lagði til lýsigögn um bækurnar og Landskerfi bókasafna sá um að keyra gögnin saman við ISBN númer í Gegni.

Hvað er spunið í opinbera vefi? er úttekt sem fer fram annað hvert ár á opinberum vefjum á Íslandi á vegum samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytis og Sambands íslenskra sveitarfélaga. Tilgangurinn er að greina stöðu opinberra vefja á landinu. Mældir eru flokkarnir *Innihald*, *Nytsemi*, *Aðgengi* og *Þjónusta*. Niðurstöður úttektar 2017 voru kynnar í nóvember. Landskerfi bókasafna er í floknum *Aðrir*. Í þeim flokki fer þjónustuvefur okkar, landskerfi.is, í annað sæti og leitir.is í það fjórða en það er besti árangur sem við höfum séð hingað til og er afrakstur markvissar vinnu. Þess má geta að heildarfjöldi heimsóknna á síður (e. page views) fyrirtækis- og þjónustuvefjar Landskerfis bókasafna var 173.910 á árinu 2017.

*

Rafbókasafnið var opnað 30. janúar 2017. Þar er um að ræða kerfi til útláns á gögnum í stafrænu formi og byggir það á hugbúnaði sem kallast Overdrive. Kerfið virkar þannig að það gerir

bókasöfnum kleift að kaupa rafbækur eða önnur rafræn gögn af útgefendum sem vilja selja slík gögn og svo geta lánþegar safnsins fengið gögnin að láni á Rafbókasafninu. Kerfið er með öðrum orðum í senn sölukerfi útgefandans gagnvart safninu og útlánskerfi safnsins gagnvart lánþeganum. Hver sá sem er með gilt bókasafnsskírteini í safni, sem á aðild að þessu kerfi, getur fengið rafrænar bækur lánaðar í því án sérstaks viðbótargjalds, rétt eins og pappírnbækur viðkomandi safns.

Í desember voru svo að segja öll íslensku almenningssöfnin orðin þátttakendur í Rafbókasafninu er fjöldi aðildarsafna Rafbókasafnsins nú 62 bókasöfn. Þann 19. desember 2018 voru um 3.864 titlar í Rafbókasafninu, þar af 3.196 rafbókatitlar og 668 hljóðbókatitlar.

Nær allur bókakostur Rafbókasafnsins er á ensku en mikill eftirspurn er eftir íslenskum raf- og hljóðbókum. Eins og stendur eru 176 íslenskir bókatitlar í boði á Rafbókasafninu og koma þeir flestir frá Bókabeitunni, Lestu.is og Emma.is. Landskerfi bókasafna, Borgarabókasafn og Overdrive hafa lagt töluverða vinnu í að kynna möguleika Rafbókasafnsins fyrir íslenskum forleggjurum með það að markmiði að gera íslenskt efni aðgengilegt lánþegum almenningsbókasafna.

Við höfum orðið vör við að stöku útgefendur óttast að sala verka í rafrænu formi dragi úr möguleikum þeirra til tekjuöflunar í heildina litið vegna þess að menn láni hver öðrum hið rafræna eintak án endurgjalds. En þá má minna á að hið sama gildir um pappírnbækur sem menn hafa alltaf getað lánað hver öðrum án endurgjalds; og einnig má benda á hitt að gríðarmargir erlendir útgefendur kjósa að selja rafrænar bækur sem bendir til að það valdi þeim ekki tjóni nema síður sé. Nú verða útgefendur að sjálfsgöðu ekki þvingaðir til að selja rafrænar bækur gegn vilja sínum en stjórn þessa félags telur að æskilegt sé, vilji menn standa vörð um móðurmál okkar, að íslenskir lesendur hafi greiðan aðgang að rafrænum ritverkum á íslensku ekki síður en ensku.

*

Starfsmenn Landskerfis bókasafna taka virkan þátt í alþjóðlegu samstarfi á sínu fagsviði. Í því sambandi má nefna að félagið er aðili að NNG, Nordic Networking Group on bibliographic and infrastructure topics, og sækir árlega fund á vegum félagsskaparins.

Einnig átti félagið fulltrúa á vinnufundi í Frankfurt um BibFrame, skráningarstaðalinn sem ætlað er að leysa MARC skráningarsniðið af hólmi; og einnig sótti starfsmaður okkar ráðstefnu IFLA, alþjóðasamtaka bókasafna, sem haldin var í Póllandi.

Þess má líka geta að Landskerfið hefur um árabíl verið aðili að alþjóðlegu hagsmunafélagi safna sem nota vörur frá Ex Libris en það heitir IGeLU (International Group of Ex Libris Users). Á árinu fór IGeLU þess á leit að framkvæmdastjóri myndi taka að sér stjórn hagsmunahóps á vettvangi félagsins, *Consortia Special Working Interest Group*, en þar eru málefni samlaga og kerfislegar þarfir þeirra til umræðu. Tók hún þetta verkefni að sér enda hagsmunamál Landskerfisins að komið sé til móts við sjónarmið samlaga um bókasafnskerfi.

*

Þá viku sögunni að Sarpi, hinu menningarsögulega gagnasafni, en eins og margir muna hefur Landskerfi bókasafna umsjón með rekstri Sarps á grundvelli þjónustusamnings við Rekstrarfélag Sarps. Hófst þetta samstarf haustið 2013 en núverandi samningur gildir til 31. ágúst 2019.

Rekstarfélagið hefur í ýmsu tekið mið af því hvernig Landskerfi bókasafna hefur verið rekið í gegnum tíðina. Þannig kom félagið á laggirnar skráningarráði Sarps og stofnaði þróunarsjóð til að geta lagt fjármuni til hliðar vegna kerfisþróunar Sarps til framtíðar litið.

Viðsnúningur hefur orðið í rekstri Rekstrarfélags Sarps á síðustu árum og hefur fjárhagsleg staða þess batnað til muna.

Frá því mætti segja að ágreiningur reis milli RÚV og Rekstrarfélagsins um notkun á heitinu Sarpur. Lauk því málinu með því að aðilar gerðu með sér samkomulag sem undirritað var 3. febrúar 2017 þar sem RÚV skuldbatt sig til að láta af allri notkun vörumerkisins Sarpur/Sarpurinn í starfsemi sinni og gekk það eftir í lok febrúar 2018.

Þá má nefna að snemma árs 2017 var gerður viðauki við þjónustusamning við Rekstrarfélag Sarps sem fól í sér að starfsmaður Sarps yrði að formi til starfsmaður hjá Landskerfi bókasafna. Þar er komin meginskýring á hækkun á launum og launatengdum gjöldum á milli ára í ársreikningi Landskerfisins.

Meginmarkmið með Sarpi er að varðveita heimildasöfn höfuðsafna og ýmsar menningarsögulegar upplýsingar annarra stofnana.

*

Nú skal fjallað um meginverkefni Landskerfis bókasafna síðustu mánuði en það er tilraun til að afla nýs meginkerfis fyrir íslensk bókasöfn sem á að leysa núverandi Gegni af hólmi.

Félagið hefur efnt til útboðs fyrir slíkt kerfi og á ráðstefnu notendafélagsins Aleflis 24. maí 2017 voru kynnt drög að verk- og tímaáætlun og reifaðar hugmyndir um skipulag sérfræðihópa

sem vinna myndu þarfagreiningu vegna nýs kerfis. Í júní var sent út formlegt bréf til aðildarsafna og óskað eftir sjálfbodaliðum í sérfræðihópana. Undirtektir voru góðar og 31. ágúst var haldinn ræsifundur verkefnisins með þátttakendum og þeim raðað í fjóra hópa undir heitunum Lánþegar, Umsýsla, Lýsigögn og Lán. Hver hópur hélt um 6-7 fundi og hafði samráð við fjölmarga aðila í vinnuferlinu og var lokaskýrslum skilað 13. nóvember. Þær voru nú kynntar hagsmunaaðilum og urðu þær megininnlegg í drög kröfulýsingar sem starfsmenn Landskerfis bókasafna hf. unnu í kjölfarið undir handleiðslu Bjarna Júlíussonar, ráðgjafa hjá Framnesi, og Ríkiskaupa í samvinnu við sérfræðinga á söfnum. Allir þessir samstarfsaðilar okkar og þá ekki síst starfsfólk bókasafnanna á þakkir skildar fyrir þátttöku í þessu verkefni.

Lokadrög að kröfulýsingu voru birt á heimasíðu Landskerfisins til kynningar 19. febrúar 2018 og bárust þá gagnlegar athugasemdir sem nýttar voru í endanlegri gerð hennar. Kröfum var skipt í tvo flokka, lágmarkskröfur (e. „shall“), sem eru ófrávíkjanlegar, og kröfur um æskilega virkni („should“) sem fengu vægi eftir mikilvægi þeirra. Við smíði kröfupunkta voru til aðstoðar ýmsir þeir sem höfðu verið þátttakendur í sérfræðihópavinnunni auk ráðgjafa Framness og Ríkiskaupa.

Útboðið var auglýst 26. mars síðastliðinn á útboðsvefnum. Innkaupaferlið var svokallað samkeppnisútboð. Gefinn var frestur til 9. maí til að skila inn tilboðum sem skyldu samanstanda af svörum við kröfuskjali og upplýsingum um verð. Úrvinnslan yrði á þá lund að þegar tilboð hefðu borist yrði unnið úr þeim með tilliti til þess hversu vel þau uppfylla kröfurnar (gæði) og á grunni þess yrðu valdir þeir bjóðendur sem myndu taka þátt í úrlausn notendadæma. Verðumslög yrðu opnuð þegar einkunnagjöf fyrir úrlausn notendadæma lægi fyrir. Lokaniðurstaða réðist að lokum af því hver bjóðenda skoraði hæst að teknu tilliti til gæða, úrlausn notendadæma og verðs skv. fyrirframskilgreindu matslíkani og yrði þá gengið til samningaviðræðna við þann aðila.

Um 15 aðilar sóttu útboðsgögnin sem voru opin og ókeypis á útboðsvefjunum. Tilboðsfrestur var framlengdur til 14. maí að ósk eins aðilans.

Samhliða vinnu við að svara fyrirspurnum var unnið að gerð notendadæma sem leggja skyldi fyrir bjóðendur og kæmu til mats í lok júní.

Á opunardegi tilboða, 14. maí, kom í ljós að tveir aðilar höfðu skilað inn tilboðum í samkeppnisútboðinu. Þetta voru Ex Libris Deutschland GmbH sem bauð bókasafnskerfið Alma og Innovative Interfaces Global Ltd. sem bauð bókasafnskerfið Sierra.

Eftir yfirferð tilboðanna úrskurðaði Ríkiskaup bæði tilboðin ógild. Ástæðan var sú að í 12-13 tilvikum uppfylltu bjóðendur ekki lágmarkskröfur en það eru þær kröfur sem ekki má semja um né falla frá. Niðurstaðan varð því sú að hafna yrði báðum tilboðum og ljúka með því innkaupaferlinu.

Í kjölfarið var ákveðið að fara í nýtt samkeppnisútbod og endurnýta útbodsgögnin að ákveðnum atriðum frátöldum og taka út eða breyta þeim lágmarkskröfum, sem steytti á, auk þess að skerpa á mikilvægum atriðum í inngangi svo sem mikilvægi þess að réttindi lánþega til persónuverndar verði höfð að leiðarljósi til samræmis við nýja persónuverndarreglugerð en á þetta skorti í tilboðunum. Þar sem fyrra útbodið skilaði ekki árangri er heimilt að stytta tilboðsfrest í næsta útbodsfæri. Nýtt útbod á grundvelli fyrirbyggjandi gagna var auglýst 24. maí síðastliðinn og verða tilboð opnuð 7. júní en stefnt er að því að úrlausn notendadæma fari fram í lok júní eins og upphaflega var áætlað. Ef allt fer eins og ætlað er mun niðurstaða um það hver best bauð liggja fyrir snemma í júlí og taka þá við samningaviðræður við þann aðila.

III

Stjórn Landskerfis bókasafna hf. átti þrettán fundi á liðnu starfsári og vil ég þakka stjórnarmönnum gott samstarf. Jafnframt færi ég Sveinbjörgu Sveinsdóttur framkvæmdastjóra og öðrum starfsmönnum félagsins einlægar þakkir stjórnarinnar fyrir þeirra góðu störf. Við vitum að vinna við útbod vegna nýs bókasafnskerfis hefur verið umtalsverð og hafa bókasöfnin og aðrir mikla hagsmuni af að þar takist vel til.